

Герлянд Тетяна Миколаївна,
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник
завідувач лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійної освіти НАПН України

ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙСІВ ЕКОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

У професійній (професійно-технічній) освіті останнім часом поширюються активні методи навчання, ефективні педагогічні технології, які мають відповідати певним вимогам: дозволяти здобувачам освіти самостійно організовувати процес освоєння навчального матеріалу; мотивувати їх до різних видів навчальної діяльності; передбачати роботу з різними джерелами інформації, враховуючи те, що остання сьогодні є засобом організації діяльності, а не метою навчання, як було раніше; включатися працювати в команді; здійснювати пізнавальну діяльність у кількох галузях знань, у тому числі й екологічній.

Завданням сучасної екологічної освіти є забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічного стану та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

Перспективи розвитку професійної (професійно-технічної) освіти вимагають від майбутніх кваліфікованих робітників усвідомленої природовідповідної діяльності, здійснення якої неможливе без спеціальної екологічно спрямованої професійної підготовки.

При цьому ефективність їхньої екологічної освіти неможлива без:

– врахування сучасних вимог суспільства і ринку праці до рівня екологічної освіти майбутніх фахівців;

- забезпечення постійного професійного спрямування екологічної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;
- забезпечення гнучкості й варіативності змісту екологічної освіти на основі використання варіативних (авторських) програм викладачами;
- запровадження інноваційних форм і методів систематизації екологічних знань, набутих в процесі вивчення природничих та спеціальних дисциплін;
- наступність й системність у використанні визначених форм і методів систематизації екологічних знань;
- сприяння розвитку навичок самостійно-пізнавальної навчальної діяльності здобувачів освіти;
- використання викладачами у своїй роботі екоорієнтованих педагогічних технологій [1, с. 23].

Найефективнішими екоорієнтованими педагогічними технологіями навчання майбутніх кваліфікованих робітників, на нашу думку, є: технологія проблемного навчання, інформаційно-комунікаційні, проєктні, кейс-технології.

Наприклад, кейс-технологія має багато спільного з технологією проблемного навчання. Але основною сутнісною відмінністю цих технологій є те, що кейсова – більш прикладного спрямування, тобто вирішує конкретну практичну ситуацію, максимально наближену до реальних обставин практичної діяльності особи, на відміну від вирішення теоретичних проблем у результаті самостійної пізнавальної діяльності під час застосування технології проблемного навчання [2, с. 134].

Кейс-технологія екологічного спрямування одночасно відображаючи практичну проблему, актуалізує певний комплекс екологічних знань, необхідний для її вирішення, а також вдало поєднує навчальну, аналітичну і виховну діяльність. Метод надає можливість розвинути в майбутніх кваліфікованих робітників самостійне мислення, уміння глибше зрозуміти тему, уявлення, мислення та дискусію, аналітичне стратегічне мислення, вміння вирішувати проблеми і робити раціональні висновки, комунікаційні навички.

Як зазначає Т. Пятничук, застосування кейсової технології екологічного спрямування, наприклад, в дослідженні енергетичної ефективності в будівельній галузі, у процесі професійної підготовці майбутніх робітників уможлиблює ознайомлення із ситуацією в країні з енергетичної ефективності, проблемами та їх вирішенням у країнах світу, напрямами покращення енергетичної ефективності в будівельній галузі. Результатами впровадження кейс-методу має бути розвиток свідомого ставлення здобувачів освіти до проблем екології, відповідальності за наслідки професійної діяльності; формування екологічної культури та екологічного мислення робітників будівельної галузі сприяє підвищенню їхньої мотивації, індивідуалізації та інтенсифікації процесу навчання та підвищенню його ефективності; розвитку особистісних якостей здобувачів освіти, навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом [3, с. 98].

Отже, кейс-технологія екологічного спрямування слугує інтерактивною технологією навчання, що вибудовується на основі реальних чи вигаданих ситуацій й спрямована не стільки на освоєння знань, скільки на формування в майбутніх фахівців нових екологічних якостей та умінь.

Список використаної літератури

1. Гайдук О. В., Герлянд Т. М., Каленський А. А., Пятничук Т. В. Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник. Київ: ІПО НАПН України, 2022. 121 с.

2. Пашенко Т. М. Застосування кейс-технологій у підготовці кваліфікованих робітників. *Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. праць*. 2014. Вип. 4. С. 131–144.

3. Пятничук Т. В. Методика застосування кейс-методу у дослідженні енергоефективності будівельної галузі у професійній підготовці. *Вісник*

*Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра
Довженка. Педагогічні науки. 2023. Вип. 2 (52). С. 96-102*